



Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет менеджменту,
адміністрування та права

Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського
спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ОСНОВИ ОСВІТОЛОГІЇ

Методичні вказівки до вивчення дисципліни

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти денної та заочної форми
спеціальності 015 *Професійна освіта (аграрне
виробництво, переробка сільськогосподарської
продукції та харчові технології)*

Харків
2024

ОСНОВИ ОСВІТОЛОГІЇ

Методичні вказівки до вивчення дисципліни

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти денної та заочної форми
спеціальності *015 Професійна освіта (аграрне
виробництво, переробка сільськогосподарської
продукції та харчові технології)*

Затверджено
рішенням Науково-методичної
ради факультету
МАП ДБТУ
Протокол № 6
від 09.02..2024 р.

УДК 37.013 (075.8): 378.016

П 56

Схвалено на засіданні кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін ДБТУ

(протокол № 7 24.01.2024 р.)

П 56 **Основи освітології:** методичні вказівки до вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання (спеціальність 015 Професійна освіта (аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології) **упоряд. М.С. Пономарьова, В.Є. Новікова, С.А. Золотарьова** – Харків: ДБТУ, 2024 – 36 с.

Рецензенти:

С.О. Васильєва – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

О.А. Мандражи – канд. пед. наук, доцент кафедри фізики та математики державний біотехнологічний університет.

© Пономарьова М.С., Новікова В.Є., Золотарьова С.А.,
2024

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: розкрити сферу освіти як цілісний суспільний феномен, що сприяє духовному, культурному, соціально-економічному і науково-технологічному функціонуванню, відтворенню і розвитку суспільства; формування наукового світогляду та методологічної культури щодо цілісного сприйняття сфери освіти; розвиток інтелекту, творчих якостей, здатності до науково-дослідницької та інноваційної діяльності в сфері освіти.

Завдання вивчення дисципліни::

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із освітологічних, правових, соціально-психологічних, управлінських, науково-методичних питань професійної діяльності .

- вдосконалення управлінської компетентності слухачів – керівників закладів освіти, сприяння їх професійному й особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

- проєктувати і створювати культурноосвітнє середовище для формування

професійної культури майбутніх фахівців

- моделювати віртуальне середовище в закладі освіти і створювати умови для його реалізації з метою формування фахової компетентності майбутніх фахівців

- упроваджувати сучасні психологопедагогічні технології управління функціонуванням та розвитком закладу освіти

- уміти створювати та впроваджувати інноваційні освітні проекти у різних сферах суспільного життя, визначати науково обґрунтовані перспективи інноваційних проектів у галузі освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен оволодіти наступними компетенціями, відповідно стандарту освіти та освітньої програми:

- здатність зберігати та примножувати наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види.

- здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

- здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

- здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.

- здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі/сфери відповідно до спеціалізації.

- здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.

Програмні результати навчання курсу ґрунтуються на наступних компетенціях:

- аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

- самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

- знати основи психології, педагогіки, а

також фундаментальних і прикладних наук на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.

- уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

- застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

- уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі (відповідно до спеціалізації).

- емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Освітологія–науковий напрям інтегрованого пізнання освіти

Тема 2. Психологічна теорія і методологія дослідження особистості в освітології.

Тема 3. Філософія та історія освіти

Тема 4. Експертна діяльність в галузі освіти

Тема 5. Освітня політика, економіка освіти та управління освітою

Тема 6. Соціологія та культурологія освіти

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1.

Тема 1. Освітологія–науковий напрям інтегрованого пізнання освіти

Сфера освіти як об'єкт дослідження. Еволюція освітніх парадигм у сучасному науковому дискурсі. Освіта спрямовує життя суспільства, перетворюючи його із «суспільство сьогодні» на «суспільство завтра»; формує нове мислення, нове бачення сенсу життя. Інтегрований характер сучасної сфери освіти, складність її як суспільного феномена, її розвиток, зумовлений не тільки зовнішніми чинниками, а й власним саморухом, спрямованим на забезпечення відповідності вимогам конкретної історичної доби, потребує якісно іншого дослідницького

підходу до проблем системного функціонування й розвитку освіти.

Тема 2. Психологічна теорія і методологія дослідження особистості в освітології.

Міждисциплінарні педагогічні дослідження в контексті розвитку освітології. Тільки у взаємодії процеси науки та освіти зможуть охоплювати, постійно розширювати нові суспільні, політичні та національні якості свідомості людини. Фактор особистості є джерелом вибору та розвитку певного виду професійної діяльності. Завдяки самоорганізованому пізнанню, праці та спілкуванню у людини в єдності формуються здатності до пошуку та засвоєння нової інформації. В освітологічному просторі людиною створюються умови для оновлення знань, набуття компетентних умінь та навичок, для розширення комунікативних масштабів, усвідомлення власної автономності та відповідальності.

Модуль 2.

Тема 3. Філософія та історія освіти Суспільно-історичні та гносеологічні

передумови трактування освітології. У наш час, коли цивілізаційний розвиток суспільства усе більше стає залежним від рівня освіченості кожного його члена, вміння гармонійно жити з природнім середовищем і вміло користуватися досягненнями науки та новітніми технологіями, дослідження освіти має стати одним із важливих наукових пріоритетів. Найбільший вплив на філософію освіти другої половини ХХ століття, як стверджує Стенфордська енциклопедія філософії, мали праці Річарда Пітерса, Пола Хірста та Ізраеля Шеффлера.

Тема 4. Експертна діяльність в галузі освіти

Підготовка експертів у галузі освіти в Україні
Експертиза в освіті: особливості, функції, типи
Експертне оцінювання як інструмент управління навчальним закладом.
Освіта впливає на всі напрями суспільного життя й обумовлює розвиток суспільства в цілому. Головна мета всіх суб'єктів освітнього процесу полягає в тому, щоб сприймати дійсне соціальне замовлення суспільства, фіксувати його, відстежувати зміни і

трансформації у соціально-економічному розвитку суспільства та відобразити їх у змісті професійної підготовки і професійного розвитку фахівців. Форми реалізації програм підготовки таких фахівців можуть бути різними: від короткочасних (семінари, круглі столи), – до довгострокових.

Модуль 3.

Тема 5. Освітня політика, економіка освіти та управління освітою

Розвиток вищої освіти в Європейському Союзі та Україні: тенденції освітньої політики. Організація фінансування освітніх на основі фандрайзингової діяльності. Формування комунікативної культури керівників навчальних закладів. За умов взаємного позитивного впливу суспільство й освіта стимулюють одне одного, породжуючи нове співвідношення між політикою та освітою як функціональними підсистемами суспільства, характер якого визначається всіма явищами, що асоціюються із поняттями "соціальні інтереси" та "влада". Роль держави в управлінні системою освіти буде поступово знижуватися за рахунок передачі деяких

функцій суспільним інститутам і самим освітнім закладам.

Тема 6. Соціологія та культурологія освіти

Сім'я як середовище виховання. Дидактична культура як науковий феномен, його структура та сутнісні характеристики. Педагогіка відображає рівень культури суспільства. У сучасній педагогічній практиці прослідковується відмова від спрощеного уявлення про культурологічний підхід, що виявлялося, як правило, у введенні до навчальних планів дисциплін соціокультурного змісту. Феномен освіти можна аналізувати в різних аспектах: культурологічному, діяльнісному, технологічному, інституціональному та ін. Освіту можна розглядати як визначальний компонент культури, що забезпечує спадкоємність та відтворення соціального досвіду. Дуже важливим при цьому є аналіз освіти як одного з факторів прогресу культури.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усь ого	у тому числі					усь го	у тому числі					
		л	п /с	ла б	і н д	с.р.		л	п /с	ла б	ін д	с.р .	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1.													
Тема 1. Освітологія– науковий напрям інтегрованого пізнання освіти	15	2	3			10	14,5	0,5	1				13
Тема 2. Психологічна теорія і методологія дослідження особистості в освітології.	15	2	3			10	14,5	0,5	1				13
<i>Разом за модулем 1</i>	<i>30</i>	<i>4</i>	<i>6</i>			<i>20</i>	<i>29</i>	<i>1</i>	<i>2</i>				<i>26</i>
Модуль 2.													
Тема 3. Філософія та історія освіти	15	2	3			10	14,5	0,5	1				13

Тема 4. Експертна діяльність в галузі освіти	15	2	3			10	14,5	0.5	1			13
<i>Разом за модулем 2</i>	30	4	6			20	29	1	2			26
Модуль 3.												
Тема 5. Освітня політика, економіка освіти та управління освітою	15	3	2			10	15	1	1			13
Тема 6. Сім'я як середовище виховання. Дидактична культура як науковий феномен, його структура та сутнісні характеристики.	15	3	2			10	17	1	1			15
<i>Разом за модулем 3</i>	30	6	4			20	32	2	2			28
<i>Усього годин</i>	90	14	16			60	90	4	6			80

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Система оцінювання знань, умінь та навичок студентів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять. Знання перевіряють та оцінюють у наступних формах:

1. Оцінювання роботи в процесі семінарських занять.
2. Оцінювання роботи під час проведення практичних занять.
3. Проведення проміжного контролю.
4. Проведення модульного контролю.
5. Проведення підсумкового заліку.

Структура навчальної дисципліни

«Основи освітології»

Зміст, структура залікового кредиту	Аудиторна робота	Складається з трьох залікових модулів: M1+M2+M3	Лекції
			Практичні
			Контрольні заходи (проміжний контроль, модульний контроль)
	Самостійна робота	M4	Підготовка самостійної роботи за обраною темою
Опрацювання додаткової літератури, робота в інформаційних мережах			
Підсумковий контроль (залік)			

Загальна модульна оцінка складається з

поточної оцінки, яку студент отримує під час практичних та семінарських занять, з оцінок за виконання індивідуального завдання, самостійної роботи та оцінки за виконання модульної контрольної роботи. Студент може набрати 100 рейтингових балів за такою формулою:

$$100 = M1 + M2 + M3 + M4 + ПК,$$

де M1 – аудиторна робота;

M4 – самостійна робота;

ПК – підсумковий контроль.

У свою чергу M1 розраховують за такою формулою:

$$M1 = 3M1 + 3M2 + 3M3,$$

де 3M1 – перший заліковий модуль;

3M2 – другий заліковий модуль;

3M3 – третій заліковий модуль;

Студенту дають допуск до участі у підсумковому контролі (залік) у разі отримання позитивних балів за кожним із трьох залікових модулів (60 – 74 бали).

Оцінювання (визначення рейтингу) рівня знань студентів

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Модуль 4	Підсумковий контроль	Сума рейтингових
--------------------	--------------------	----------	----------------------	------------------

	+			балів
	модуль 3			
20	30	20	30	100

Шкала переведення допоміжних балів у рейтингіві

9 – 10 рейтингових балів – 90 – 100

допоміжних балів

7 – 8 рейтингових балів – 75 – 89 допоміжних балів

5 – 6 рейтингових балів – 60 – 74 допоміжних бали

1 – 4 рейтингових бали – 35 – 59 допоміжних балів. Студента направляють на повторне вивчення тем.

Для оцінювання рівня відповідей на тестові завдання модульного контролю знань використовують такі критерії:

90 – 100 % правильних відповідей – 20 допоміжних балів;

75 – 89 % правильних відповідей – 15 допоміжних балів;

60 – 74 % правильних відповідей – 10 допоміжних балів;

35 – 59 % правильних відповідей – допоміжних балів не нараховуються.

Студента направляють на повторне тестування.

Поточне оцінювання знань та умінь студентів здійснюють під час проведення семінарських та практичних занять, і воно має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

1. Активність і результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;

2. Виконання індивідуального науково-дослідного завдання;

3. Проходження проміжного контролю;

4. Виконання модульного контрольного завдання. Оцінювання проводять за такими критеріями:

1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;

3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

4) уміння поєднувати теорію з

практикою підчас розгляду ситуацій, розв'язання задач, проведення розрахунків у процесі виконання завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії. Вміння обґрунтовувати свою позицію, узагальнювати інформацію та робити висновки.

Максимальну кількість балів ставлять за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді всім п'ятьом зазначеним критеріям. Інакше оцінку знижують на відповідну кількість балів. Під час оцінювання практичних завдань увагу також приділяють якості, самостійності і своєчасності виконання завдань (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не дотримана, то балову оцінку знизять.

ІНДЗ оцінюють за критеріями: самостійність виконання; логічність і деталізація плану; повнота й глибина розкриття теми; наявність ілюстрацій (таблиці, рисунки, схеми тощо); кількість використаних джерел (не менше 10);

використання цифрової інформації та відображення практичного досвіду; наявність конкретних пропозицій; якість оформлення.

Проміжний тестовий контроль проводять чотири рази за семестр. Під час проведення поточного тестування визначають рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчають у межах цієї навчальної дисципліни, та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності.

Підсумковий контроль здійснюють у формі заліку. Контроль включає два теоретичні питання і одне ситуаційне (практичне) завдання. Модульне завдання оцінюють за 20 - бальною шкалою.

20 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, з викладенням оригінальних висновків, зроблених на основі програмного, додаткового матеріалу, законодавчих актів та нормативних документів. Під час виконання практичної частини студент застосовує системні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою.

Висновки до завдань аргументовані та обґрунтовані.

19 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, на основі програмного та додаткового матеріалу зроблено висновки та узагальнення. Під час виконання практичного завдання студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Під час виконання практичного завдання припускається незначних неточностей.

18 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено згідно з програмним матеріалом дисципліни. Під час виконання практичного завдання студент застосовує глибокі знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконане в цілому правильно, в повному обсязі.

17 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено згідно з матеріалом дисципліни. Під час виконання практичного завдання студент ефективно застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені

навчальною програмою. Практична частина виконана в цілому правильно, під час її виконання студент припускається окремих неістотних помилок.

16 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено з незначними погрішностями або без узагальнень. Під час виконання практичної частини студент застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконує в цілому правильно, під час його виконання припускається неістотних помилок.

15 балів. Теоретичні запитання розкриті повністю, проте під час викладення програмного матеріалу допущено незначні помилки. У процесі виконання практичної частини студент застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконується в цілому правильно. Під час його виконання припускається неістотних помилок.

14 балів. Теоретичні запитання розкриті неповно, допущено істотні погрішності або помітні помилки. Під час виконання практичного завдання студент без достатнього

розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається помилок.

13 балів. Теоретичні запитання розкриті неповно, допущено істотні погрішності, які впливають на зміст відповіді. Під час виконання практичного завдання студент без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускається значних помилок.

12 балів. Теоретичні запитання розкриті неповно, з істотними помилками. Під час виконання практичного завдання студент без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається значної кількості помилок, має значні труднощі, аналізуючи й описуючи ситуації.

11 балів. Теоретичні запитання розкрито неповно або зовсім не розкрито. Під час виконання практичного завдання студент припускається досить велику кількість грубих помилок, має значні труднощі під час аналізу й описування ситуацій, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.

10 балів. Студент не може виконати практичне завдання, має чималі труднощі під час аналізу й опитування ситуацій, виявляє

здатність викласти думку на елементарному рівні. Теоретичні запитання не розкриті.

9 балів. Студент не може виконати практичне завдання, має великі труднощі, аналізуючи й описуючи ситуації. Теоретичні запитання не розкриті.

Якщо підсумковому контролю знань студент набрав 0 – 20 балів, залік вважають не складеним.

5. ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ, ІНДИВІДУАЛЬНОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Неодмінним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативно-правовими актами чинного законодавства, статистичними матеріалами.

Основні пропоновані види самостійної роботи:

- вивчення лекційного матеріалу;
- робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури;
- вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни;
- підготовка до семінарських занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.

В умовах кредитно-модульної системи самостійна робота є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у час, вільний від обов'язкових видів навчальної діяльності.

Під час вивчення дисципліни «**Основи**

освітології» на самостійну роботу відведено 50 % академічного кредиту, і цей час має бути використаний для самостійного поглибленого вивчення окремих тем дисципліни на вибір, а також для виконання індивідуальних розрахунків.

Викладач визначає обсяг самостійної роботи, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності, розробляє методичні засоби проведення поточного та підсумкового контролю, аналізує результати самостійної навчальної роботи кожного студента.

Індивідуальне науково-дослідне завдання у формі заліку (далі ІНДЗ) передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та їхнє застосування під час розгляду конкретних виробничих ситуацій; розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами та звітністю підприємства.

ІНДЗ з дисципліни **«Основи освіти»** студенту видає викладач на початку семестру. ІНДЗ виконують самостійно. ІНДЗ для перевірки слід надати наприкінці семестру, але не пізніше терміну проведення підсумкового модульного

контролю. Оцінку за виконання ІНДЗ ураховують під час виставлення загальної оцінки з дисципліни. Тематика ІНДЗ має бути проблемного характеру.

Тему та зміст роботи можна обрати самостійно обов'язково узгодивши її з викладачем. Інакше тему може запропонувати викладач (варіанти тем ІНДЗ наведено нижче).

У процесі виконання ІНДЗ слід опрацювати не менш як п'ять літературних джерел з посиланням на використання певної інформації з них по тексту роботи.

При цьому роботі слід надати практичної направленості і спрямувати її розв'язання певної проблеми або викласти власні міркування щодо особистого погляду на питання, яке розглядають у роботі. Робота повинна включати такі складові елементи: титульна сторінка, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаної літератури, додатки до індивідуального завдання (за необхідності).

Вступ. Має розкривати актуальність обраної теми, її проблематику, мету написання роботи.

Основна частина роботи (може

включати декілька підрозділів). Містить характеристику сучасного стану проблеми, опис нормативної бази, погляди різних авторів на цю проблему, позитивні та негативні наслідки розв'язання проблеми.

Висновки. Мають бути обґрунтованими, щодо досягнення мети роботи, можливо, містити рекомендації для вдосконалення діяльності підприємства.

Список літератури. У кінці ІНДЗ надають повний список використаних літературних джерел, який необхідно скласти у певному порядку. Відомості про літературні джерела, які включені до списку, варто давати згідно з державним стандартом.

Додатки. У додатки можуть бути включені матеріали, що є копіями документів, звітів, або розрахункові таблиці, узагальнені схеми або діаграми. За наявності кількох додатків оформлюють окрему сторінку „ДОДАТКИ”, номер якої є останнім, що включають до обсягу ІНДЗ.

Обсяг надрукованого ІНДЗ повинен становити до 30 сторінок.

6. ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Генезис поняття «освіта».
2. Основні характеристики й ознаки сучасної освіти.
3. Сучасна система освіти.
4. Сутність й методологічні концепти нового інтегрованого напрямку пізнання сфери освіти – освітології.
5. Поняття освіта, відкрита система, синергетика, освітологія
6. Поняття «освіта»: сучасні контексти.
7. Освіта як відкрита система.
8. Привабливість відкритої освіти.
9. Стратегії розвитку відкритих (віртуальних) університетів в Україні.
10. Система освіти інформатизація освіти.
11. Відкритість системи освіти.
12. Освітологія: сутність наукового напрямку.
13. Системний аналіз як метод підготовки й обґрунтування рішень з розв'язання комплексних проблем освіти.
14. Діяльнісний підхід у дослідженнях сучасної освіти.
15. Компетентнісний підхід у дослідженні сфери освіти.
16. Освітні парадигми (особистісно орієнтована, парадигма компетентнісної освіти, відкритої освіти тощо)..

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ponomarova, M.; Yevsiukov, A.; Shovkun, L.; Zolotarova, S.; Kramarenko, I. Formation and management of the development of agricultural production and processing of agricultural products and the value of food technologies. *Financ. Credit. Act. Probl. Theory pract.* 2022, 4, 58–67. <https://doi.org/10.55643/fcaptr.4.45.2022.3825>

2. Пономарьова М., Должикова І., Маршуба І. Особливості фундаментації професійної освіти та формування професійної компетентності. *Вісник науки та освіти.* № 1(1). 2022/7/6. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-1\(1\)-216-228](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-1(1)-216-228)

3. Сисоєва С. О. Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу : [моногр.] / С. О. Сисоєва. – Хмельницький : ХГПА, 2008. – 324 с

4. Гончаренко С.У. Освіта/Енциклопедія освіти/Акад.пед.наук України; головний ред. В.Г.Кремень.- К.: Юрінком Інтер, 2008.- 1040 с.- С.614-616.

5. Гончаренко С.У. Освіта/Енциклопедія освіти/Акад.пед.наук

України; головний ред. В.Г.Кремень.- К.: Юрінком Інтер, 2008.- 1040 с.- С.614-616.

6. Гончаренко С.У. Побудова педагогічної теорії//Педагогічна газета.- № 11 (148), листопад, 2006.- С.5

7. Гончаренко С.У. Побудова педагогічної теорії//Педагогічна газета.- № 11 (148), листопад, 2006.- С.5

8. Андрущенко В. Академічна мобільність в українському просторі вищої школи: реалії, виклики та перспективи розвитку / В. Андрущенко, Д. Свириденко // Вища освіта України. – 2016. –№ 2. –С. 5-11.

9. Богуславський М.В. Синергетика и педагогика / М.В. Богуславський // Magister. – 1995. –№ 2. –С. 89-95.

10. Буданов В.Г. Методология синергетики в постнеоклассической науке и в образовании / В.Г. Буданов. –М.: ЛКН. – 2008. –285 с.

11. Буданов В.Г. О методологии синергетики / В.Г. Буданов // Вопросы философии. – 2006. –№ 5.

12. Князева Е. Антропный принцип в синергетике / Е. Князева, С.Курдюмов // Вопросы философии. – 1997. –№ 3. –С. 62-

79.

13. Кремень В.Г. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму / В.Г.Кремень, В.В. Ільїн. –К. Педагогічна думка, 2012. –368 с.

14. Лузік Е.В. Системно-синергетичний підхід до проектування самостійно-пізнавальної діяльності студентів у вищих навчальних закладах / Е.В. Лузік // Модернізація вищої освіти в Україні і світі: десять років наукового пошуку: колективна монографія / Акад. пед. наук України; І-т вищої освіти України; за заг. ред. В.П. Андрущенко, В.І.Лугового, Н.Ф.Степко. – Х.: Вид –во НУА, 2009. –С.76-90.

15. Лутай В.С. Розробка сучасної філософії освіти на засадах синергетики / В.Лутай // Вища освіта України. – 2009. –№ 1. –С. 33-35.

16. Огнев'юк В.О. Освітologia – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти / В.О. Огнев'юк, С.О. Сисоєва // Рідна школа: щомісячн. наук.-пед.журнал.– № 4-5 (988-989), квітень–травень, 2012.– С. 44-51.

17. Огнев'юк В.О. Філософія освіти

в структурі наукових досліджень феномену освіта / В.О. Огнев'юк // Шлях освіти. – 2009. –№4 (54). –С. 2-6.

18. Рубанець О. Когнітивний аспект методологічного оновлення вищої школи / О. Рубанець // Вища освіта України. – 2016. –№ 3. –С. 24-29.

19. Ognevyuk V., Sysoieva S. (2015). Training of educational experts in Ukraine: experimental interdisciplinary program. The advanced science journal (6), pp. 98-103, DOI: 10.15550/ASJ.2015.06.098

Інформаційні ресурси

Конституція України; Закони України: «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про загальну середню освіту»; Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»; Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа»; Наказ МОН від 18.10.2019 року №1313 «Деякі питання організації та проведення супервізії»; Наказ МОН від 04.03.2020 року №346 «Про внесення змін до Програми проведення

супервізії», Укази Президента України та інші законодавчі акти є правовою базою.

Нормативно-правове регулювання професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників (Постанова КМУ від 29.07.20 №672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників»; Наказ МОН України від 04.12.20 №1504 «Деякі питання професійного розвитку науково-педагогічних працівників»; Лист МОН України від 21.08.20 №1/9-466 «Про центри професійного розвитку педагогічних працівників»; Наказ МОН України від 23.04.21 №457 «Про затвердження типових програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників»).

Інформаційною базою для вивчення курсу стають: статистичні збірники, річні звіти, примітки до річної фінансової звітності, первинні документи та зведені відомості, збірники наукових праць, законодавча база, підручники та інші літературні джерела.

ЗМІСТ

1. Мета і завдання навчальної дисципліни...	4
2. Програма навчальної дисципліни.....	8
3. Структура навчальної дисципліни.....	13
4. Засоби діагностики успішності навчання	15
5. Завдання до виконання самостійної, індивідуальної науково-дослідної роботи	25
6. Запитання для підсумкового контролю	29
7. Рекомендована література.....	30

**Укладачі: Пономарьова Марина Сергіївна
Новікова Вікторія Євгенівна
Золотарьова Світлана Анатоліївна**

ОСНОВИ ОСВІТОЛОГІЇ

Методичні вказівки до вивчення дисципліни

для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти денної та заочної форми
спеціальності *015 Професійна освіта*
(аграрне виробництво, переробка
сільськогосподарської продукції та харчові
технології)

Редактор М.С. Пономарьова
Коректор М.С. Пономарьова
Комп'ютерний набір і верстка М.С. Пономарьова

Підп. до друку _____ 2024 р. Формат 60x841/16. Гарнітура
Таймс. Друк офсет. обсяг: 1,5 ум.-друк. арк.; 1,8 обл.-вид. арк.